

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

1556

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte de rehabilitació ambiental a l'espai lliure públic de Ses Fontanelles, parcel·les 1 – est i 2 -oest, TM Palma (128a/2020)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 4 de febrer de 2021, i d'acord amb l'article 10.1.a) del Decret 4/2018, de 23 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 26 de 27 de febrer de 2018),

RESOLC FORMULAR:

L'informe d'impacte ambiental sobre el projecte de rehabilitació ambiental a l'espai lliure públic de Ses Fontanelles (parcel·les 1 – est i 2 -oest), en els termes següents:

1. Motiu de la sol·licitud i tramitació

Aquest projecte se subjecta a avaluació d'impacte ambiental simplificada (AIAs) ja que es vol desenvolupar dins l'Àrea Biològica Crítica (ABC) del Limonium barceloi declarada per Resolució del conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca de 19 d'octubre de 2015 (BOIB núm. 156, 27/10/2015), d'acord amb el títol II del Decret 75/2005, de 8 de juliol, pel qual es crea el Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades i d'Espècial Protecció, les Àrees Biològiques Crítiques i el Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears.

L'art. 3.2.a de la Resolució esmentada, exposa que: qualsevol canvi en la planificació, l'ús o la destinació del terreny o la implantació de noves instal·lacions temporals o permanents, s'han de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental, en el termes que preveu la normativa reguladora, i a l'informe de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat, amb la finalitat de garantir que el canvi no afecta l'espècie protegida.

I aquest projecte se tramita com una AIA simplificada, ja que s'ha inclòs dins el punt 7.14 de l'Annex II del Decret Legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el text Refós de la Llei d'Avaluacions d'Impacte Ambiental :

«14. Totes les actuacions que d'acord amb el pla d'ordenació dels recursos naturals, el pla rector d'ús i gestió o el pla de gestió de la zona on s'ubiquin o en el decret que reguli les àrees biològiques crítiques, han de ser objecte d'un estudi d'avaluació d'impacte ambiental.

Pel que fa a la tramitació:

El promotor presenta una sol·licitud (entrada 27/03/2019) a la CMAIB, adjuntant el projecte, exposant que l'Ajuntament de Palma els hi ha comunicat que han de presentar un Avaluació d'Impacte Ambiental (AIA) per afectar l'Àrea Biològica Crítica (ABC) del Limonium barceloi.

Des de la CMAIB s'envia ofici al promotor (sortida 7/05/2019) confirmant que cal tramitar una AIA, però precisament que cal fer-ho a través de l'òrgan substantiu (Ajuntament de Palma).

El promotor presenta una sol·licitud d'inici d'AIA simplificada, el document ambiental i el projecte una altra vegada directament a la CMAIB (entrada 25/02/2020). També el justificant que ha pagat la taxa corresponent (21/02/2020).

Des de la CMAIB se envia ofici a l'Ajuntament de Palma (13/03/2020) adjuntant còpia de la sol·licitud d'inici d'AIA simplificada i la documentació presentada pel promotor, amb la finalitat que es tramiti dins el procediment substantiu d'autorització del projecte. Aquesta circumstància es comunica al promotor (sortida 13/04/2020).

Finalment s'envia ofici a la CMAIB des de l'Ajuntament de Palma (entrada 24/08/2020) exposant que dins el procediment de modificació del projecte d'urbanització de Ses Fontanelles, varen sol·licitar al promotor aquest projecte ambiental, el qual s'ha de sotmetre a avaluació per afectar a l'ABC del Limonium barceloi.

Documentació presentada:

- Projecte de rehabilitació ambiental de l'espai lliure de Ses Fontanelles (realitzat per PPB-paisatgisme i obra civil- Febrer de 2014) adjuntant un Informe de Resultats (Campanya d'Inspecció de materials) realitzat per Laboratorio Balear para la Calidad SL (LBC) grupo Cemosa.

- Document Ambiental i addenda al projecte realitzat per A. Pomar i Gomà & C. Fuertes Salom-Consultors ambientals (Febrer 2020). També amb format digital.

2. Ubicació i descripció del projecte.

L'àrea d'actuació d'aquest projecte se situa a l'entorn de la Platja de Palma, concretament a l'espai lliure públic del Sòl Urbà de Ses Fontanelles, el qual s'inclou dins l'àmbit del Pla Rector del Parc de Ses Fontanelles redactat per l'Ajuntament de Palma i forma part de l'Àrea Biològica Crítica (ABC) de la saladina endèmica *Limonium barceloi*.

A l'enclavament esmentat, aquest projecte, vol definir i dissenyar les actuacions necessàries, per rehabilitar dues parcel·les vora el centre del Palma Aquarium. En aquests terrenys de titularitat municipal és necessari fer-hi actuacions amb la finalitat de què es puguin desenvolupar el usos públics i d'esbarjo prevists pel planejament, i alhora dur endavant la gestió per a la preservació de l'habitat del *Limonium barceloi*

A les parcel·les a actuar, el projecte les anomena 1 (est) i 2 (oest).

Parcel·la 1 (est). És una parcel·la annexa a les instal·lacions del Palma Aquarium. Aquí es vol restablir, en la mesura del possible, la funcionalitat de l'ecosistema o al manco minimitzar la degradació que ha sofert, sempre respectant els valors naturals que encara existeixen. L'ús serà públic, però de forma controlada. Es vol aconseguir que aquesta parcel·la actuï com a tampó de la zona humida adjacent i es potenciarà el seu ús com espai interpretatiu. Aquesta parcel·la que íntegrament forma part de l'ABC, per a la seva caracterització actual, s'ha dividit en 7 zones:

- A Esplanada . Correspon a una superfície de 1492 m2 dins l'antiga esplanada asfaltada que encara no ha estat colonitzada per la vegetació. Hi ha enderrocs i una capa compactada de formigó i graves producte de les obres del Palma Aquarium.
- B Espai colonitzat per vegetació (5.992 m2). La major part de l'antiga esplanada asfaltada està colonitzada per tamarells replantats, salicòrnies, ballesters i canyet. S'ha localitzat Cortaderia selloana (planta invasora).
- C Tamarigar vora el torrent (834 m2). A la vora de la síquia de Sant Jordi hi ha un rodal de tamarells, amb alguns exemplars de port gran. Dins aquest tamarigar també hi creixen espècies al·lòctones com *Myoporum tenuifolium* (antorchasis) i *Senecio cineraria*.
- D Canyar a la vora del torrent (659 m2). Superfície vora la síquia de Sant Jordi colonitzada per canya americana (*Arundo donax*).
- E Talús accés des del carrer (815 m2). El desnivell entre el carrer i la parcel·la d'actuació es conforma mitjançant un talús, el qual està colonitzat per olivarda (*Dittrichia viscosa*) i alguns tamarells.
- F Superfície asfaltada limitant amb el L. barceloi (1146 m2). Es tracta d'una trinxa d'asfalt d'uns 135 m de llargada que discorre en direcció SO- NE dins la parcel·la i que arriba a un pou de sondeig. A l'oest limita amb la zona de salicorniar i llavors va pujant de cota i està delimitat per mates i tamarells fins arribar al pou.
- G Superfície asfaltada limitant amb la sèquia (372 m2). Situada al límit nord de la parcel·la, hi ha una superfície asfaltada on es troben al suports de ferro d'una antic cartell publicitari.
- H Talús de l'antic abocador (2303 m2) Es tracta d'una zona on el llarg dels anys s'han anat abocant residus d'obra i terres d'excavació. És una zona de difícil accés, que està, entre les instal·lacions exteriors del Palma Aquarium i la zona de salicorniar exterior a les parcel·les 1 i 2 on hi ha algunes poblacions de L. barceloi. En aquesta zona s'han realitzat 6 cales per empresa especialitzada (LBC) per a la caracterització i naturalesa dels residus que hi ha.
- I Salicorniar (7.326 m2). Zona salobrosa colonitzada per plantes halòfiles.

Parcel·la 2 (oest). Forma part de la mateixa parcel·la on hi ha el Palma Aquarium. Les tasques a realitzar seran menors i van encaminades a reacondicionar un espai dins la parcel·la; s'eliminaran restes d'enderrocs existents acumulats i plantes al·lòctones invasores. En aquesta parcel·la també s'han realitzat varies cates a la coberta que hi ha per saber la seva composició.

Actualment segons el doc. ambiental presentat (febrer 2020), hi ha presència de *Limonium barceloi* a les zones A, B, G i I de la parcel·la 1 (est) que s'inclou dins l'ABC d'aquesta saladina endèmica.

Actuacions a realitzar:

1. Delimitar zones amb presència de *Limonium barceloi* a fi que les poblacions quedin ben protegides durant totes les actuacions a realitzar. Es farà sota la supervisió del Servei de Protecció d'Espècies (SPE).
2. Retirada d'enderrocs i altres materials. Es retiraran les restes d'obra acumulades a les dues parcel·les mitjançant la seva recollida manual o mecànica segons la proximitat de poblacions de L. barceloi. També es procedirà a retirar els paviments asfàltics amb maquinària lleugera, cosa que farà que s'haguin de podar alguns tamarells. També es retiraran les restes de les antigues tanques publicitàries. Finalment, una vegada s'hagin retirat tots els residus, es farà una segona retirada manual de la fracció més petita que hagi quedat sobre el terreny. Tots els residus retirats es gestionaran adequadament i es transportaran a un abocador autoritzat.
3. Erradicació de les espècies vegetals invasores o potencialment perilloses. Aquestes actuacions també estaran supervisades pel SPE. Es

realitzaran de forma manual eliminant la part aèria i radicular. Les espècies a erradicar són: Arundo donax (canya americana), Cortaderia selloana, Senecio cineraria i Myoporum tenuifolium (antorchasis). Se seguirà el protocol dictat pel SPE per a l'eradicació de la Cortaderia selloana.

4. Creació d'un itinerari interpretatiu del salobrar. D'acord amb el Pla Rector del Parc de ses Fontanelles s'ha previst la creació d'un itinerari interpretatiu que es pugui connectar amb altres itineraris prevists a la zona fora de l'àmbit d'actuació d'aquest projecte. L'itinerari que serà per a vianants, només es podrà realitzar en horari diürn. Una barrera d'accés permetrà controlar i tancar la zona per gestionar millor el trànsit dels visitants. Tindrà 3 m d'amplada, perquè hi puguin transitar vehicles en cas d'emergència. Per a la seva realització, s'aprofitarà la zona pavimentada existent retirant l'asfalt, el qual se substituirà amb material terrós. A l'itinerari hi haurà cartells informatius, miradors a punts estratègics, bancs i papereres. Tot l'itinerari es delimitarà amb cordes suportades per estakes de fusta. No es preveu enllumenat públic.

5. El projecte preveu que aquest espai verd estigui tancat en tot el seu perímetre, inclosa la zona de contacte amb l'altre espai verd públic. No obstant això el Document Ambiental proposa el no tancament de l'àmbit d'aquest projecte per estar ja tot el seu perímetre tancat (amb diferents tipus de tancament) menys a una zona. Si s'instal·la algun tipus de tancament en aquesta zona, es podria alterar la comunitat de salicorniar.

3. Consultes realitzades durant el procediment d'Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada.

D'acord amb l'article 46 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, des de la CMAIB s'han consultat a les administracions següents:- Serveis d'Aigües Superficials, Aigües Subterrànies i d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics (Conselleria de Medi Ambient i Territori)- entrada 05/10/2020.

- Servei de Residus i Sòls Contaminats de la DG de Residus i Educació ambiental (Conselleria de Medi Ambient i Territori)- entrada 02/10/2020.
- Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat (Conselleria de Medi Ambient i Territori)- Entrada 02/10/20.
- Servei de Protecció d'Espècies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat (Conselleria de Medi Ambient i Territori)- Entrada 02/10/20.
- Servei d'Ordenació del Territori i Urbanisme de la DG de Territori i Paisatge (Conselleria de Medi Ambient i Territori)- Entrada 02/10/20.
- Servei de Costes i Litoral de la DG de Territori i Paisatge (Conselleria de Medi Ambient i Territori)- Entrada 05/10/20.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la DG d'Energia i Canvi Climàtic (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius)- Entrada 16/10/2020
- Direcció Insular de Medi Ambient (Consell de Mallorca)- Sortida 06/10/2020.
- Direcció Insular d'Urbanisme del Departament del Territori (Consell de Mallorca)- Sortida 02/10/2020.
- Direcció Insular de Territori i Paisatge del Departament del Territori (Consell de Mallorca)- Sortida 02/10/2020.

A dia d'avui de les consultes realitzades s'han rebut els informes següents:

- Informe del Servei de Protecció Espècies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat (Conselleria de Medi Ambient i Territori) de 27 d'octubre de 2020. Informa favorablement aquest projecte, ja que no es preveuen efectes de consideració rellevant sobre les espècies catalogades presents, sempre i quan es duguin a terme les actuacions preventives incloses al projecte i al present informe.
- Informe del Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat (Conselleria de Medi Ambient i Territori) de 11 de novembre de 2020. Que exposa que al desenvolupar-se el projecte a Sòl Urbà, aquest servei no té cap inconvenient o consideració en relació a risc d'incendi forestal.
- Informe del Servei de Residus i Sòls Contaminats de la DG de Residus i Educació ambiental (Conselleria de Medi Ambient i Territori) de 3 de novembre de 2020. Informa favorablement sempre i quan es tinguin en compte tota una sèrie de consideracions tècniques en matèria d'emmagatzement segons el tipus de residus a retirar, codis LER i la seva gestió i, també, la gestió de les terres d'excavació i la seva possible valorització i reutilització en operacions de rebert i altres actuacions.
- Informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la DG d'Energia i Canvi Climàtic (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius) de 10 de desembre de 2020. Exposar que per la naturalesa del projecte, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle es considera baixa igualment que la producció d'altres contaminants atmosfèrics. I que per la situació de Ses Fontanelles i a causa de la pujada del nivell de la mar, es veurà clarament afectada per fenòmens d'inundació, per tant, s'haurien de dur a terme mesures d'adaptació al respecte.

4. Anàlisi dels criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, de 9 de desembre d'avaluació ambiental i avaluació dels efectes previsibles.

Una vegada analitzats els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013 d'AA, no es preveu que aquesta modificació puntual tinguí efectes significatius sobre el medi ambient, tal com exposen les consideracions tècniques següents:

Una vegada vista i avaluada la documentació presentada cal esmentar que amb l'execució d'aquest projecte no es preveuen impactes

rellevants en aquesta zona, sempre i quan se segueixin les mesures que proposa la documentació ambiental presentada, les indicacions marcades pel Servei de Protecció d'Espècies (SPE) i les condicions d'aquest informe tècnic. Les actuacions a realitzar (retirada de residus i paviments existents, eradicació de plantes al·lòctones) milloraran la qualitat ambiental del lloc, alhora que afavoriran l'assentament de les comunitats de salobrar i la potenciació de les poblacions de la saladina endèmica en perill d'extinció *Limonium barceloi* dins la seva ABC.

Quant a l'itinerari d'ús públic, aquest es realitzarà aprofitant una antiga zona pavimentada i per a la seva realització s'utilitzaran materials, formes i colors no discordants amb l'entorn. No obstant això, es considera excessiva l'amplada prevista de 3 metres per a aquest itinerari dins un habitat potencial de salicorniar on s'expandiran, si les condicions són favorables, les poblacions actuals de *Limonium barceloi*.

A la documentació presentada s'exposa que aquesta amplada ve motivada perquè hi puguin transitar vehicles en cas d'emergència (extinció d'incendis) i s'aporta una Acta de reunió de 13 de febrer de 2014 entre l'Ajuntament, la propietat, l'equip tècnic d'execució d'aquest projecte, el contractista i el cos de bombers, on s'acorda, entre altres aspectes, aquesta amplada. Però el 3 m d'amplada s'acorden pel vial perimetral de tot l'àmbit de Ses Fontanelles i no per l'itinerari d'interpretació que es vol realitzar amb aquest projecte. Al plànol que sinclou a l'Acta esmentada ni tant sols apareix aquest itinerari.

Per tant, es proposa que l'itinerari d'interpretació, tenint en compte que s'executarà dins l'ABC del *Limonium barceloi*, sigui només un sender, l'amplada dels quals, es dissenyarà només per a vianants. També i tenint en compte que s'actua sobre una ABC, es considera més adient no instal·lar cap tipus de mobiliari urbà (ni bancs ni papereres) a fi que no acabin essent un punt de reunió de persones que facin activitats no desitjades i d'acumulació de residus. A més, s'haurien d'habilitar sistemes dissuasoris per impedir el trànsit rodat per aquest itinerari.

CONCLUSIONS DE L'INFORME AMBIENTAL ESTRATÈGIC

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte de rehabilitació ambiental de Ses Fontanelles (parcel·les 1 -Est i 2 -Oest), atès que no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre i quan es compleixin les mesures recollides a la documentació ambiental, les indicacions marcades pel Servei de Protecció d'Espècies (SPE) incloses a la documentació presentada i les condicions següents:

1. L'itinerari interpretatiu serà tipus sender, l'amplada del qual es dissenyarà només per a vianants. No està justificada l'amplada de 3 m per l'itinerari projectat tenint en compte que s'executarà dins l'ABC del *Limonium barceloi* a un habitat potencial de salicorniar i tamarellar on, si les condicions són favorables, pot incrementar les seves poblacions.
2. Tenint en compte que s'actua sobre una ABC, no s'instal·larà cap tipus de mobiliari urbà (ni bancs ni papereres) a fi de que no acabin essent un punt de reunió de persones que facin activitats no desitjades i d'acumulació de residus.
3. S'hauran d'habilitar sistemes dissuasoris per impedir el trànsit rodat per aquest itinerari.
4. Les consideracions tècniques que figuren a l'informe del Servei de Residus i Sòls Contaminats de la DG de Residus i Educació ambiental (Conselleria de Medi Ambient i Territori) de 3 de novembre de 2020.

Primera. Al llarg dels documents esmentats es fa referència a la retirada de residus de construcció i demolició (formigó, paviments, restes asfàltiques, terra d'excavació...) i segons les fotografies aportades, també hi ha maons, metalls i tanques publicitàries, les quals tenen la consideració de residu voluminós.

En base a l'experiència del Servei de Residus i Sòls Contaminats, és freqüent la presència d'aparells elèctrics i electrònics i bateries en espais oberts; si és el cas, a l'hora de retirar-los i gestionar-los, s'han de tenir en compte les condicions d'emmagatzematge previ a la seva gestió en instal·lacions autoritzades, evitant disposar-los de manera directa sobre el sòl, dins contenidors o bé sobre una làmina d'impermeabilització.

Segona. Una vegada categoritzats els residus segons els codi LER, establerts en la Decisió de la Comissió de 18 de desembre de 2014 per la qual es modifica la Decisió 2000/532/CE, sobre la llista de residus, de conformitat amb la Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell, s'ha de garantir la traçabilitat dels residus.

Primer, s'ha de definir l'origen del residu; d'aquesta manera es pretén identificar la persona física o jurídica que produeix el residu o que l'emmagatzema temporalment; els productors de residus han de donar compliment a l'article 40 (Obligacions dels productors de residus), 41 (Inscripció com a productor) de la Llei 8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.

Segon, els transportistes de residus, segons l'article 48 de la Llei 8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, està sotmesa a règim de comunicació prèvia. La comunicació de transportista de residus amb caràcter professional, per ser inscrita en el Registre de Producció i Gestió de Residus de les Illes Balears, ha d'anar acompanyada de la documentació especificada en l'annex 4 de la Llei 8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.

Tercer, destí del residu, és a dir, la instal·lació autoritzada que rebrà el residu.

Tant els productors, els transportistes i les instal·lacions de gestió de residus han d'estar convenientment inscrits en el Registre de Producció i Gestió de Residus de les Illes Balears (Article 38 de la Llei 8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears); la inscripció en el

registre dona lloc a l'assignació del número d'identificació mediambiental (NIMA) a l'entitat, centre o instal·lació registrada, i constitueix la seva identificació com a autoritzat o registrat pel Govern de les Illes Balears. El NIMA és imprescindible per garantir la traçabilitat del residus.

Tercera. Pel que fa a la gestió de les terres d'excavació si són materials naturals excavats, s'ha de tenir en compte que es pot fer una gestió ex situ i donar un ús a aquests materials diferent a la d'una gestió d'instal·lació de residus autoritzada, i és d'aplicació l'Ordre APM/1007/2017, de 10 d'octubre, sobre normes generals de valorització de materials naturals excavats per a la seva utilització en operacions de reblert i obres distintes a aquelles en les que es generen.

A més, es tindrà en compte la consideració de l'informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la DG d'Energia i Canvi Climàtic (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius) de 10 de desembre de 2020.

La zona de Ses Fontanelles està clarament afectada per fenòmens d'inundació deguts a l'augment del nivell de la mar per canvi climàtic, per tant s'haurien de dur a terme mesures d'adaptació al respecte.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'AA. A més, es donarà compte al Ple de la CMAIB i al Subcomitè d'AIA

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdre la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del pla o programa en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 47.4 de la Llei 21/2013.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no serà objecte de cap recurs, sense perjudici de que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'aprovació del pla o programa, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Palma, 8 de febrer de 2021

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

